

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 3015200292
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3015200292.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu a JUDr. Anny Markovej a JUDr. Dariny Ličkovej, v právnej veci žalobcu: Slovenská konsolidačná, a. s., so sídlom Bratislava, Cintorínska 21, IČO: 35 776 005, proti žalovanému: JUDr. Andrej Jaroš, so sídlom Trenčín, Námestie sv. Anny 361/20, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze so sídlom Myjava, námestie M. R. Štefánika 517/23, IČO: 34 105 034, o určenie pravosti pohľadávky vo výške 16.632,28 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/82/2015 - 121 z 28. novembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/82/2015 - 121 z 28. novembra 2018 vo všetkých napadnutých výrokoch p o t v r d z u j e .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyslovil v prvom výroku, že námietke žalovaného o vecnej nepríslušnosti Krajského súdu v Trenčíne nevyhovuje, druhým výrokom návrh na prerušenie konania zamietol, tretím výrokom určil, že pohľadávka žalobcu v celkovej výške 388.127,38 eur, prihlásená Súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 28. januára 2015 pod poradovým číslom 4 v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 40K/18/2014 proti úpadcovi Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze, so sídlom Myjava, Námestie M. R. Štefánika 517/23, IČO: 34 105 034 sa čo do určenia právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia, výšky považuje za zistenú a štvrtým výrokom vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

2. V konaní sa právny predchodca žalobcu domáhal určenia, že pohľadávka v celkovej výške 388.127,38 eur, ktorá predstavuje nezaplatenú, splatnú daň z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie od 01.01.2014 do 04.09.2014, ktorá vznikla podaním daňového priznania č. 22390832/2014 zo dňa 09.12.2014, prihlásená Súhrnnou prihláškou nezabezpečených pohľadávok č. 1 zo dňa 28.01.2015

pod poradovým číslom 4, v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 40K/18/2014 proti úpadcovi Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze so sídlom Myjava, námestie M.R. Štefánika 517/23, IČO: 34 105 034 je čo do právneho dôvodu a výšky nesporná.

3. Žalovaný pohľadávku poprel s odôvodnením, že na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sa pod spisovou značkou 6C/379/2015 vedie konanie o náhradu škody voči Ing. J. U. a Ing. T. F., štatutárnym orgánom úpadcu; pod spisovou značkou 6C/375/2015 na totožnom súde je vedené konanie o náhradu škody voči W. F.. S týmito konaniami priamo súvisia incidenčné spory vedené na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 37Cbi/120/2014 a sp. zn. 37Cbi/116/2014. Výsledok konaní má podľa žalovaného priamy vplyv na pohľadávku, najmä na výšku daňovej povinnosti úpadcu, na základe čoho žiadal konanie prerušiť do právoplatného skončenia uvedených súdnych konaní.

4. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 27.08.2014, sp. zn. 40 K/18/2014, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 04.09.2014, bol na majetok úpadcu Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze so sídlom Myjava, námestie M.R. Štefánika 517/23, IČO: 34 105 034, dňom nasledujúcim po zverejnení uznesenia v Obchodnom vestníku, t.j. dňom 05.09.2014, vyhlásený konkurz a veritelia boli vyzvaní, aby v lehote 45 dní od dňa vyhlásenia konkurzu prihlásili svoje pohľadávky.

5. Po vyhlásení konkurzu podal štatutárny orgán úpadcu dňa 04.12.2014 daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za obdobie od 01.01.2014 do dňa vyhlásenia konkurzu na jeho majetok, teda do 04.09.2014. V podanom daňovom priznaní sám uviedol ako daň na úhradu sumu 388.127,38 eur. Splatnosť takto priznanej dane nastala dňa 31.12.2014.

6. Právny predchodca žalobcu si nezaplatenú splatnú daň prihlásil do konkurzu ako pohľadávku vyplývajúcu z podaného daňového priznania, ktorú správca poprel čo do právneho dôvodu, keď uviedol, že dlžník si v rozhodnom zdaňovacom období uplatnil nárok na náhradu škody 3.982.847,38 eur voči spoločnosti SARO, spol. s r. o., W. F., Ing. T. F., Ing. J. U..

7. Právne vec posúdil súd prvej inštancie podľa § 32 ods. 9 a 13 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení (ďalej ZKR).

8. Žalovaný s poukazom na ust. § 40 CSP namietal vecnú nepríslušnosť konajúceho súdu s tým, že konkurzným súdom je Okresný súd Trenčín. Súd prvej inštancie tejto námietke nevyhovel, a to s poukazom na ust. § 32 ods. 13 ZKR platnom do 30.06.2016 v spojení s ust. § 470 ods. 4 CSP.

9. V súvislosti s charakterom incidenčnej žaloby poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II.ÚS 409/2013 zo dňa 11.09.2014, v zmysle ktorého nie je úlohou incidenčného konania opätovné preskúmavanie uplatnenej pohľadávky, ale rozhodnúť o tom, či popierací prejav správcu obstoí alebo nie, teda či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená. Právnym dôvodom vzniku prihlásenej pohľadávky je podanie daňového priznania úpadcom za zdaňovacie obdobie od 01.01.2014 do 04.09.2014, ktorým bola samotným úpadcom priznaná daň z príjmov právnických osôb, ktorej splatnosť nastala dňa 31.12.2014. Povinnosť podať daňové priznanie za úpadcu vyplýva zo zákona, keď pre osobu, na ktorej majetok bol vyhlásený konkurz sa zdaňovacie obdobie, ktoré sa začalo pred vyhlásením konkurzu, končí dňom predchádzajúcim dňu vyhlásenia konkurzu. Pre účely daňového priznania je daňovník povinný ku koncu zdaňovacieho obdobia zostaviť mimoriadnu účtovnú závierku podľa zákona o účtovníctve. Pre podanie daňového priznania potom zákon stanovuje lehotu 3 mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia a s jeho podaním je súčasne spojený aj vznik pohľadávky na dani a následne aj jej splatnosť. Na právny dôvod vzniku pohľadávky nemá vplyv vedenie akýchkoľvek súdnych konaní vo veciach sporných pohľadávok, resp. záväzkov úpadcu. V čase prihlásenia pohľadávky a v čase jej popretia bez pochybností pohľadávka predstavujúca neuhradenú daň na dani z príjmov právnických osôb existovala, a to práve na základe právneho dôvodu, ktorým je daňové priznanie úpadcu, ktorým bola táto daň priznaná.

10. Správca tak uvádzal v odôvodnení popretia skôr jej výšku, pričom však v popieracom úkone správcu konkurznej podstaty, z ktorého je súd povinný vychádzať, správca konkurznej podstaty výslovne uviedol, že dôvodom popretia je popretie právneho dôvodu pohľadávky.

11. Z uvedených dôvodov nebolo dôvodné ani prerušenie konania navrhnuté žalovaným. Akýkoľvek výsledok konaní vedených na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom na základe žalôb správcu konkurznej podstaty nič nemení na právnom dôvode vzniku prihlásenej pohľadávky, a pokiaľ ide o výšku prihlásenej pohľadávky, tak popierací úkon správcu konkurznej podstaty neviazal popretie na uvedené konania.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 CSP tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôvody, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Podľa žalovaného sú dané naliehavé dôvody, pre ktoré malo dôjsť k prerušeniu konania, keďže až do právoplatného rozhodnutia v relevantných súdnych konaniach nie je možné určiť správnosť základu dane a výšku daňovej povinnosti, keďže v prípade určenia neoprávneného uplatnenia náhrady škody a neplatnosti zápočtov (ktoré sú predmetom súdnych konaní), by v budúcnosti už nemohlo dôjsť k úprave (zníženiu) prihlásenej pohľadávky pôvodného veriteľa:

a) V konaní vedenom pod sp. zn. 6C/379/2015 ide o náhradu škody žalovaného (tam v pozícii žalobcu) voči Ing. T. F. a Ing. J. U.. Podľa výsledku v tomto konaní by bolo zrejmé, či bola daňová povinnosť určená správne, pretože ak by bolo rozhodnuté o povinnosti nahradiť škodu, potom by toto malo vplyv na daňovú povinnosť žalovaného.

b) Konanie na Okresnom súde Trenčín vedené pod sp. zn. 37Cbi/116/2014 o určenie popretej pohľadávky, ktoré súvisí s konaním vedeným pod sp. zn. 6C/ 379/ 2015, má vplyv na stanovenie výšky už uplatnenej náhrady škody, ktorú je žalovaný Ing. J. U. povinný vyplatiť úpadcovi PD Polianka, v prípade úspechu v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 6C/379/2015, nakoľko v predmetnom konaní sa rozhoduje o existencii pohľadávky Ing. J. Borovského voči PD Polianka a o platnosti jednostranného zápočtu zo dňa 07.04.2014, ktorým PD Polianka jednostranne započítalo svoju pohľadávku (uplatnenie náhrady škody) voči pohľadávke Ing. J. U..

c) Konanie vedené na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 6C/375/2015, medzi žalobcom PD Polianka a žalovaným W. F. o náhradu škody by malo ten istý efekt na prebiehajúce konanie. S týmto konaním súvisí aj prebiehajúce konanie na Okresnom súde Trenčín vedené pod sp. zn. 37Cbi/120/2014 medzi žalobcom W. F. proti žalovanému 1/ GB Management, a. s. a žalovanému 2/ JUDr. G. H. ako správcovi úpadcu PD Polianka v konkurze, o určenie právneho dôvodu vzniku, výšky, a poradia pohľadávky prihlásenej do konkurzného konania. V predmetnom konaní sa rozhoduje o existencii pohľadávky W. F. v sume 195.042,50 Eur a o platnosti jednostranného zápočtu zo dňa 17.03.2014, ktorým PD Polianka jednostranne započítalo svoju pohľadávku (uplatnenie náhrady škody) voči pohľadávke W. F..

14. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, že popretie pohľadávok zo strany žalovaného nebolo opodstatnené, nakoľko súd prvej inštancie nechal do úvahy všetky skutočnosti tvrdené žalovaným, čím dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne. Uplatnenie náhrady škody, ako aj jednostranné započítanie, majú vplyv na výšku základu dane, a teda aj na výšku daňovej povinnosti úpadcu. S tým súvisí bezprostredne návrh na prerušenie konania, keďže ak v prebiehajúcich konaniach príslušný súd rozhodne o neplatnosti uplatnenej náhrady škody (konania sp. zn. 6C/375/2015 a sp. zn. 6C/379/2015), bude to mať za následok zníženie daňového základu úpadcu PD Polianka za rozhodné obdobie od 01.01.2014 do 04.09.2014. Následne už takýto postup možný nie je. Žalovaný nesúhlasí ani s tvrdeniami

súdu, že neuviedol riadne dôvody popretia právneho dôvodu pohľadávky, nakoľko dostatočne a zrozumiteľne uviedol dôvody popretia právneho dôvodu pohľadávky ako aj výšky pohľadávky, pričom tieto dôvody súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil.

15. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca a s poukazom na správne rozhodnutie súdu prvej inštancie toto navrhol potvrdiť. Poukázal na nesprávnu úvahu popierajúceho správcu o tom, že dlžník si v rozhodnom zdaňovacom období uplatnil nárok na náhradu škody spolu vo výške 3.982.847,38 eur voči spoločnosti SARO, spol. s r. o., Ing. T. F., W. F. a Ing. J. U. a táto škoda bola čiastočne započítaná s nárokmi týchto osôb voči dlžníkovi, a to spolu v sume 644.256,36 Eur, čo malo vplyv na výšku základu dane. Uplatnenie náhrady škody, ako aj jednostranné započítanie boli následne spochybnené a sú v súčasnosti predmetom súdnych konaní, do skončenia ktorých nie je možné podľa správcu určiť správnosť základu dane a výšku daňovej povinnosti. Keďže v prípade určenia neplatnosti zápočtov v budúcnosti by už nemohlo dôjsť k úprave tejto prihlásenej pohľadávky, správca z dôvodu právnej istoty poprel právny dôvod a výšku uplatnenej pohľadávky. Žalobca zotrval na už vyslovenom názore, že uvedená pohľadávka je nesporná a má byť po správnosti zapísaná do zoznamu pohľadávok ako zistená, keďže vznikla na základe daňového priznania podaného samotným dlžníkom. Daňový úrad Trenčín pohľadávku taktiež prihlásil pri splnení všetkých zákonom požadovaných náležitostí. K prihláške boli riadne priložené listiny, ktoré preukázali právny dôvod aj výšku pohľadávky, preto pohľadávka nemala byť popretá. Akýkoľvek výsledok konaní, do skončenia ktorých navrhuje žalovaný konanie prerušiť, nič nemení na právnom dôvode vzniku pohľadávky, ktorým je daňové priznanie podané úpadcom v súlade so zákonom po vyhlásení konkurzu. Čo sa týka námietky vecnej nepríslušnosti, túto rovnako súd prvej inštancie vyhodnotil v súlade s ust. § 32 ods.13 ZKR platnom do 30.06.2016, v spojení s ust. § 470 ods. 4 CSP.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) podľa § 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou, proti rozsudku, proti ktorému zákon podanie tohto opravného prostriedku nevyklučuje, prejednal odvolanie v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 379 a 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (keďže nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok potvrdil. Postupujúc podľa § 219 ods. 1 CSP odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil spôsobom zakotveným v ust. § 219 ods. 3 CSP.

17. Úvodom najvyšší súd uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolaní proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako súdy prvej inštancie. Uvedené platí napriek skutočnosti, že právna úprava Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 výslovne neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 (viď ustanovenie § 10 ods. 2 OSP) s výnimkou konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (viď ustanovenie § 31 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP, v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia súdy, na ktorých sa konanie začalo. Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku. Táto istá zásada platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak je najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Zároveň tento záver vyplýva aj z aplikácie čl. 4 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, ako aj z ustanovenia § 34 CSP v spojení s ustanovením § 31 ods. 2 CSP. V ustanovení § 31 ods. 2 CSP je výslovne upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov vydaným v sporoch o abstraktnej kontrole v

spotrebiteľských veciach. Z uvedeného vyplýva záver, že aj v ďalších veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, rozhoduje o odvolaniach najvyšší súd (rovnako vid' aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017).

19. Predmetom odvolacieho konania je prieskum vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým nevyhovел námietke vecnej nepríslušnosti, zamietol návrh na prerušenie konania a určil, že pohľadávka žalobcu v celkovej výške 388.127, 38 eur, proti úpadcovi Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze, sa čo do určenia právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia, výšky považuje za zistenú.

20. Odvolateľ formuloval základné námietky ako námietky vo všetkých výrokoch napadnutého rozhodnutia, pričom k námietke vecnej nepríslušnosti neuviedol žiadne odvolacie dôvody a vo vzťahu k nesprávosti meritorneho rozhodnutia, ktorým bola určená pohľadávka za zistenú, taktiež neuviedol žiadne iné dôvody ako tie, ktoré súvisia s výrokom o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a vecnou správnosťou úvahy o tom, že popretie pohľadávky čo do jej právneho dôvodu má byť ovplyvnené okolnosťami, majúcimi základ v iných, prebiehajúcich konaniach, do skončenia ktorých žiada žalovaný konanie prerušiť.

21. Len stručne k námietke vecnej nepríslušnosti konajúceho krajského súdu ako súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 32 ods. 13 zákona č. 7/2005 Z.z. v znení účinnom ku dňu začatia konania zakotvuje právomoc súdu príslušného na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia prejednať žalobu ohľadne popretej pohľadávky veriteľa, o ktorej rozhodovať patrí inému orgánu ako súdu. Pokiaľ by teda veriteľ mal právomoc sám o takejto pohľadávke rozhodnúť (bez ohľadu na to, či skutočne toto rozhodnutie vydal), právomoc prejednať žalobu vyplývajúcu z popretia takejto pohľadávky patrí správne súdu príslušnému na preskúmanie takéhoto rozhodnutia. Podľa § 246 ods. 1 OSP, účinnému ku dňu podania žaloby, vecne príslušným na preskúmanie správnych rozhodnutí je krajský súd. Keďže v správnom konaní bol účastníkom konania úpadca so sídlom na Myjave, miestna príslušnosť sa spravuje § 246a ods. 1 OSP, pričom miestne a vecne príslušným je Krajský súd v Trenčíne, keďže v jeho obvode je všeobecný súd úpadcu, ktorý by mohol prípadne podať návrh na preskúmanie rozhodnutí žalobcu. Najvyšší súd je tak v zmysle vyššie uvedenej argumentácie súvisiacej s procesným postavením najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, v prejednávanej veci nepochybnе súdom druhej inštancie.

22. K rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie. Keďže argumentácia žalobcu k tomuto výroku je neoddeliteľne spojená s námietkami v merite veci, odvolací súd uvádza doplnenie úvah k námietkam formulovaným odvolateľom v nasledovnom odôvodnení svojho rozhodnutia aj vo vzťahu k správnosti záveru o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

23. Podľa § 32 ods. 5 ZKR, ten, kto pohľadávku popiera, musí popretie pohľadávky vždy zdôvodniť, pričom pri popretí výšky musí uviesť sumu, ktorú popiera, pri popretí poradia uviesť poradie, ktoré uznáva, pri popretí zabezpečovacieho práva uviesť rozsah popretia, inak je popretie neúčinné. Ak bola popretá pohľadávka čo i len čiastočne potvrdená súdom, zodpovedá ten, kto pohľadávku poprel, veriteľovi popretej pohľadávky za škodu, ktorú mu spôsobil popretím pohľadávky, ibaže preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou.

24. Podľa § 32 ods. 9 ZKR, veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku. Toto právo musí byť uplatnené na súde voči všetkým týmto osobám do 30 dní od doručenia písomného oznámenia správcu o popretí pohľadávky veriteľovi, inak zanikne. Právo na určenie popretej pohľadávky je uplatnené včas aj vtedy, ak bola podaná žaloba v lehote na nepríslušnom súde.

25. Podľa § 32 ods. 13 ZKR, ak bola popretá pohľadávka veriteľa, o ktorej rozhodovať patrí do právomoci iného orgánu ako súdu je súd, príslušný aj na konanie o určení tejto pohľadávky; to platí aj

vtedy, ak iný orgán ako súd také rozhodnutie nevydal.

26. Podľa § 32 ods. 14 ZKR, v žalobe sa veriteľ môže domáhať určenia právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia a výšky pohľadávky, ďalej zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva. V žalobe sa môže domáhať najviac toho, čo uviedol v prihláške.

27. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že správca je povinný preskúmať každú prihlásenú pohľadávku (t. j. aj judikovanú pohľadávku) a ak zistí jej spornosť, je povinný ju v spornom rozsahu poprieť. Pri každej pohľadávke správca musí preskúmať jej právny dôvod, vymáhateľnosť, poradie, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom a poradie zabezpečovacieho práva.

28. Aj pri pohľadávke priznanej vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného príslušného orgánu môžu nastať okolnosti majúce za následok jej spornosť, čím je daný zákonný dôvod popretia podľa § 32 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zákon ukladá správcovi povinnosť dôvod popretia odôvodniť, zapísať ho do zoznamu pohľadávok a oznámiť ho konkurznému veriteľovi, o ktorého pohľadávku ide. V rozsahu, v akom nebola prihlásená pohľadávka v zákonnej lehote oprávnenou osobou popretá, sa zo zákona považuje za zistenú (k tomu viď ustanovenie § 32 ods. 16 ZKR) a jej veriteľ má právo na to, aby bola v konkurze uspokojená.

29. Popretý veriteľ je oprávnený domáhať sa žalobou v incidenčnom spore určenia jeho popretej pohľadávky, a to aj vtedy, ak ide o pohľadávku, o ktorej rozhodovať patrí do právomoci iného orgánu ako súdu. V rozsahu, v akom bol veriteľ pôvodne popretej pohľadávky v incidenčnom spore úspešný (t. j. v akom bola rozhodnutím súdu správcom popretá pohľadávka určená), sa považuje jeho prihlásená pohľadávka za zistenú v súlade s ustanovením § 32 ods. 18 ZKR.

30. Jediným oprávneným subjektom na preskúmanie pohľadávok prihlásených v konkurze je ustanovený správca konkurznej podstaty. Pri preskúmaní prihlásených pohľadávok je správca povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a v prípade, ak je pohľadávka sporná, vzniká správcovi povinnosť ju v spornom rozsahu poprieť. Zároveň zákon o konkurze a reštrukturalizácii ukladá správcovi povinnosť dôvod popretia pohľadávky odôvodniť. Predmetom incidenčného konania iniciovaného veriteľom popretej pohľadávky je potom preskúmanie opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti popieracieho prejavu správcu a posúdenie, či správcom uvedený dôvod popretia je daný alebo či uvedený dôvod neexistuje. Z tohto dôvodu je možné považovať za postup správcu s odbornou starostlivosťou iba taký postup, kedy v popieracom prejave uvedie všetky právne relevantné dôvody, pre ktoré spochybňuje dôvodnosť, opodstatnenosť alebo samotnú existenciu prihlásenej pohľadávky. Konkurzný súd nie je oprávnený preskúmať popretú pohľadávku z iných, správcom v incidenčnom konaní uvádzaných dôvodov, než je uvedené v popieracom prejave. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016).

31. Jediným dôvodom uvádzaným popierajúcim správcom je právny dôvod pohľadávky, pričom však z vykonaného dokazovania je zjavné, že prihlásená pohľadávka má jednoznačný právny dôvod, spočívajúci v tom, že samotný úpadca podal daňové priznanie, pričom daň v ňom uvedenú nezaplatil. Predmetná pohľadávka je tvorená splatnou daňou z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie od 01.01.2014 do 04.09.2014, ktorá vznikla podaním daňového priznania č. XXXXXXXXX/XXXX zo dňa 09.12.2014. Túto si žalobca riadne prihlásil v konkurznom konaní proti úpadcovi Poľnohospodárske družstvo Polianka v konkurze, ktorý bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Trenčín v konaní sp. zn. 40K/18/2014 dňa 27.08.2014, zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 04.09.2014. Po vyhlásení konkurzu v súlade so zákonom podal štatutárny orgán úpadcu dňa 04.12.2014 daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za obdobie od 01.01.2014 do dňa vyhlásenia konkurzu na jeho majetok a uviedol ako daň na úhradu sumu 388.127,38 eur, ktorej splatnosť nastala dňa 31.12.2014. Správca túto poprel čo do právneho dôvodu s tým, že dlžník si v rozhodnom zdaňovacom období uplatnil nárok na náhradu škody 3.982.847,38 eur voči spoločnosti SARO, spol. s r.o., W. F., Ing. T. F., Ing. J. U.. Nespochybnil teda skutočný právny dôvod pohľadávky, a to samotné daňové priznanie a výšku dane v ňom uvedené.

32. To, že správca hypoteticky dovodzuje možnosť, že v prípade úspechu v iných konaniach vedených proti tretím osobám, bude potenciálne úspešný, čo by malo viesť následne k prehodnoteniu tejto daňovej povinnosti za uvedené obdobie, nemá oporu v zákone. V prípade, že počas konkurzu správca z akýchkoľvek dôvodov zistí, že za určité obdobie nebola správne vyčíslená daň, má zákonné možnosti túto korigovať podaním dodatočného daňového priznania. Pre ochranu práv úpadcu má príslušné právne inštitúty na zabezpečenie návratu peňažných prostriedkov do konkurznej podstaty, ak tieto mali byť nezákonným spôsobom z nej vyvedené (odporovateľnosť, žaloby na plnenie a pod.). To, či tieto skutočnosti budú mať vplyv na vyčíslenie daňovej povinnosti za určité obdobie, je vo vzťahu k prihlásenej pohľadávke a uvedenému dôvodu jej popretia irelevantné.

33. Odvolací súd len okrajom a pre vysvetlenie vyššie uvedených úvah odkazuje na osobitnú úpravu správy daní. Ustanovenie § 159 Daňového poriadku (zákona č. 563/2009 Z.z. v platnom znení) upravuje postavenie správcu konkurznej podstaty vo vzťahu k správe daní. V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu pri správe daní za daňový subjekt koná správca v konkurznom konaní. V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu sa na správcu v konkurznom konaní vzťahujú ustanovenia tohto zákona a osobitných predpisov, ktoré upravujú práva a povinnosti daňového subjektu. Daňové priznania, daňové doklady a iné písomnosti, ktoré majú význam pre určenie práv a povinností daňového subjektu alebo iných osôb podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov, vyhotovené správcom v konkurznom konaní namiesto daňového subjektu sa považujú za doklady vyhotovené daňovým subjektom. Z uvedeného je zjavné, že konkurzný správca má v rámci konkurzu všetky potrebné oprávnenia na komunikáciu s daňovým úradom aj vo vzťahu k predchádzajúcim daňovým obdobiam pre prípad, že následne bude ustálená iná výška daňovej povinnosti.

34. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci správne zistil skutkový stav, z ktorého následne vyvodil aj správny právny záver, keď dospel k záveru, že žalobcovi je potrebné vyhovieť. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

35. O trovách konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1, 2 CSP a ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Rozhodnutie bolo prijaté členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2, posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ CSP).

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť

samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konať, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.